

مروری بر اهمیت آموزش اخلاقیات به دانش آموزان

زهرا بلوردی^۱، زهرا ذوالعلی^۲، فاطمه ایزدی^۳، بتول رحیمی^۴

۱-آموزش ابتدائی دانشگاه آزاد اسلامی

۲-آموزگار ابتدایی اداره آموزش و پرورش نجف شهر

۳-آموزگار اداره آموزش و پرورش

۴-آموزگار اداره آموزش و پرورش سیرجان

چکیده

مربیان اخلاق و معلمان دینی بر این باورند که بسیاری از دانش آموزانی که در دنیای معاصر زندگی می کنند می توانند با قرار گرفتن در معرض عواملی که ممکن است ارزش های اخلاقی آنها را بی ثبات کند، از جمله تلویزیون، رسانه های چاپی، اینترنت، تغییرات اجتماعی در ساختار خانواده، الگوهای ضعیف در زندگی عمومی، اولویت بندی ارزش های اقتصادی و ادامه نابرابری های جنسیتی و قومیتی از نظر اخلاقی سردرگم شوند. اهمیت تربیت اخلاقی در نقش تعیین کننده ای است که در ایجاد شخصیت، القای دیدگاه اخلاقی، پرورش جامعه و دوست داشتن فرهنگ ایفا می کند. تربیت اخلاقی دانش آموزان را برای اتخاذ تصمیمات اخلاقی درست و مقابله با چالش هایی که به طور اجتناب ناپذیر به عنوان پیامدهای مستقیم یا غیرمستقیم از ارزش ها، دیدگاه ها و ایدئولوژی ها به وجود می آیند، آماده می کند. مطالعه حاضر به بررسی در مورد راهبردهای تدریس برای تربیت اخلاقی در مدارس می پردازد.

کلمات کلیدی: ارزش، دانش آموزان، تربیت اخلاقی، معلمان

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مقدمه

با پیشرفت کودکان در مراحل مختلف رشد، تکنیک های تربیت اخلاقی تغییر می کند. تعلیمات اخلاقی اولیه کودکان از پیام های کاملاً ضمنی خانواده و جوامع اطراف آنها ناشی می شود. به عنوان مثال، اعضای خانواده همچنین ممکن است به کودکان خردسال کمک کنند تا احساسات خود را درک کرده و بیان کنند، درباره زندگی با دیگران بیاموزند، ایده هایی در مورد درست و غلط ایجاد کنند و نگرش های اجتماعی مانند اعتماد، مشارکت، همکاری و کمک به دیگران را توسعه دهند. ما از دوران کودکی با شنیدن ارزش های اخلاقی بزرگ شده ایم. آنها آنقدر ارزشمند هستند که ما را در تبدیل شدن به یک انسان خوب یاری می کنند (Bennett & Delattre, 1978). ارزش های اخلاقی مجموعه ای از اصول هستند که ما را در طول زندگی هدایت می کنند (Pring, 2019).

ارزش های اخلاقی ما را به مسیر درست هدایت می کنند تا زندگی مان را هدایت کنیم. بیان این موارد از روزهای اولیه به فرد کمک می کند تا بین درست و نادرست تمایز قائل شود. این ارزش ها شامل عواملی مانند دوست داشتن دیگران، کمک به دیگران، احترام به دیگران، اخلاق، صداقت و غیره است. در نهایت، به ساختن فردی با فکر بالا و پیمودن مسیر درستکاری کمک می کند (بحرانی، ۱۳۹۹).

زمانی می توان به شخصیت درست و با فضیلت دست یافت که بتواند با صداقت کامل از ارزش های اخلاقی پیروی کند. تربیت اخلاقی باید شامل رشد ذهنی و اخلاقی فرد باشد. همانطور که بزرگ می شویم، به یادگیری و تغییر خود ادامه می دهیم، اخلاق ما نیز تغییر می کند. ما باید این واقعیت را در نظر داشته باشیم که تربیت اخلاقی را می توان به طور مؤثر به جوان ترها از طریق مثال و نه از طریق ادراکات منتقل کرد. از آنجایی که بچه ها ناظر خوبی هستند، متوجه همه کارهای ما می شوند. آنها به تماشای ما ادامه می دهند، بنابراین سعی کنید نمونه ای برای پذیرش آنها باشید. والدین نیز باید از نوع همراهی خود آگاه باشند.

رویکردهای برنامه درسی برای تربیت اخلاقی با هدف عمدی افزایش رشد اجتماعی و اخلاقی دانش آموزان تمرکز می کنند. نگاه کردن به برنامه درسی به این معنی است که ما بر استراتژی های تدریس و طرح های آموزشی در سطح کلاس و بر فعالیت های یادگیری دانش آموزان تمرکز می کنند (Pring, 2019). این رویکرد کمتر از فرهنگ مدرسه و معلم به عنوان الگوی اخلاقی در رابطه با رشد اخلاقی دانش آموزان مورد توجه قرار گرفته است.

ضرورت تربیت اخلاقی

تربیت اخلاقی یا تربیت ارزشی این روزها در مدرسه چه در مقطع ابتدایی و چه در مقطع متوسطه به موضوع مهمی تبدیل شده است. هدف تربیت اخلاقی از سنین پایین آموزش ارزش هایی مانند احترام، مالکیت، کار گروهی، همدلی، فروتنی و غیره است. اینها ارزش هایی است که در برنامه درسی مدرسه به بچه ها آموزش داده می شود. بسیار مهم است که این موضوع به دلایل زیر بخشی ضروری از یادگیری مدرسه برای بچه ها باقی بماند:

▪ اهمیت در یادگیری - یادگیری کل نگر فقط مربوط به تحصیلات دانشگاهی، کسب نمرات خوب، مشاغل جذاب و جابجایی نیست. درون چهار دیواری کلاس و خیلی بیشتر فراتر از آن قرار دارد. اخلاق و اخلاق تزکیه در کودکان، شخصیت

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

کودک را به گونه‌ای می‌سازد که مسئولیت‌پذیری و همدلی او را نسبت به دیگران ایجاد کند. این پارادایم را از فردگرا بودن به کمک به جامعه بزرگتر تغییر می‌دهد (Schuitema et al. 2008).

▪ اتصال آن به شهروندی مسئولانه - تربیت اخلاقی به شروع فرآیند ایجاد شهروندی مسئولانه در بین دانش آموزان کمک می‌کند و به آنها کمک می‌کند تا راه حل‌هایی برای مشکلات موجود در کشور پیدا کنند. معلمان از آنها می‌سازند تا تغییر دهندگان کشور باشند.

▪ آموزش ارزش‌ها از رویدادها، شخصیت‌ها و علوم مختلف - در حالی که آموزش اخلاق به طور کلی به عنوان یک موضوع متفاوت در نظر گرفته می‌شود، ما نمی‌توانیم به عنوان یک رشته مستقل تقسیم بندی کنیم. در اینجا ارزش‌ها و اخلاقیات بر اساس تجربیات مختلف زندگی، از طریق محیط و طبیعت، شخصیت‌های مهم مختلف مانند سوامی ویوکاناندا، مهاتما گاندی و بسیاری دیگر به دانش آموزان آموزش داده می‌شود. بچه‌ها از سنین پایین می‌توانند با رشته‌های مختلف آشنا شوند و همچنین می‌توانند با جنبه اخلاقی آن ارتباط برقرار کنند.

▪ تفکر - تربیت اخلاقی همچنین به توسعه تفکر انتقادی در بین دانش‌آموزان کمک می‌کند زیرا آنها تمایل دارند تا منطقی‌تر شوند و موقعیت اطراف خود را درک کنند. آیا آنها شروع به سؤال می‌کنند که چرا؟ عامل و همچنین اعمال اخلاقی و غیراخلاقی در جامعه و ملت به عنوان مثال. اگر در مدرسه به کودک صادقانه آموزش داده شود، باید شهروندی باشد که در کارش شفافیت داشته باشد و تسلیم فساد نشود (Wardekker, 2001).

مربیان اخلاق و معلمان دینی بر این باورند که بسیاری از دانش‌آموزانی که در دنیای معاصر زندگی می‌کنند می‌توانند با قرار گرفتن در معرض عواملی که ممکن است ارزش‌های اخلاقی آنها را بی‌ثبات کند، از جمله تلویزیون، رسانه‌های چاپی، اینترنت، تغییرات اجتماعی در ساختار خانواده، الگوهای ضعیف در زندگی عمومی، اولویت بندی ارزش‌های اقتصادی و ادامه نابرابری‌های جنسیتی و قومیتی از نظر اخلاقی سردرگم شوند (Pring, 2019).

فواید تربیت اخلاقی

معلمان و والدین همیشه باید رفتار کودکان را زیر نظر داشته باشند. آنها باید بتوانند ارزش‌های اخلاقی را در زندگی عملی به کار گیرند. محیط اطراف نیز می‌تواند آنها را در ایجاد ارزش‌های اخلاقی تحت تأثیر قرار دهد. بزرگان باید به خاطر داشته باشند که آنها را به خاطر فضایل اخلاقی که دارند تشویق و قدردانی کنند. این به آنها انگیزه می‌دهد که همیشه این ارزش‌ها را حفظ کنند. به مرور زمان جزئی از آنها می‌شود. این بنیاد باید از سنین پایین، از خانه شروع شود و به مدارس، دانشکده‌ها و همچنین به محل کار منتقل شود. فواید کسب تربیت اخلاقی عبارتند از:

- تربیت اخلاقی به انسان کمک می‌کند تا بین درست و نادرست تشخیص داده شود.
- در شخصیت فرد منعکس می‌شود.
- به ساختن یک زندگی شخصی و حرفه‌ای خوب کمک می‌کند.
- این به حذف مشکلاتی مانند خشونت، عدم صداقت، حسادت و غیره از زندگی فرد کمک می‌کند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

- می تواند تأثیرات بد در جامعه مانند خشونت، جنایت، تحریک، کودک آزاری، بی توجهی به زنان و غیره را از بین ببرد.
  - همچنین به ایجاد یک رویکرد مثبت به چیزها، اعتماد به نفس و انگیزه کمک می کند.
  - این به کشف هدف واقعی زندگی کمک می کند. این ارزش ها به فرد کمک می کند که فداکار، بی خود، محبت و مراقبت از دیگران باشد.
- روش آموزش ارزش های اخلاقی به دانش آموزان جهانی است. معلمان و والدین نقش اساسی در این امر دارند. اگر کودک بد رفتاری کند، معمولاً مردم والدین و معلمان خود را به خاطر این موضوع سرزنش می کنند (هاشمی، ۱۳۹۸).
- کودکان معمولاً برای منافع شخصی دروغ می گویند. معلمان باید آنها را راهنمایی و توصیه کنند. آنها بزرگترین الهام بخش دانش آموزان هستند. دانش آموزان همیشه تمایل دارند به معلمان خود به عنوان معلمان ایده آل نگاه کنند. بنابراین معلمان باید بتوانند الگویی برای آنها باشند تا از ارزش های اخلاقی استفاده کنند. خواندن داستان های اخلاقی نیز می تواند به رشد ارزش های اخلاقی کمک کند.
- حتی دانش آموزان خانواده های فرهیخته و فرهنگی، اگر همراهان و محیط مدرسه شان مناسب نباشد، ارزش های اخلاقی خود را از دست می دهند.
- کودکان باید پایه قوی از ارزش های اخلاقی داشته باشند. برنامه درسی ما باید شامل زندگی نامه شخصیت های بزرگی باشد که مسیر درست را در زندگی دنبال کرده اند (هاشمی، ۱۳۹۸).
- اگر به طور مؤثر اجرا شود، تربیت اخلاقی به یادگیرندگان با ابزارهای قضاوت و هدایت آنها به تصمیم گیری و انتخاب مؤثر کمک می کند. بنابراین، اهمیت تربیت اخلاقی حیاتی است و همچنین باید جزء لاینفک برنامه درسی مدرسه و دانشگاه باشد.
- در نهایت، ارزش های اخلاقی به ما شادی، رضایت بی نظیر و اعتماد به نفس می دهند تا با زندگی آنگونه که هست روبرو شویم. این ارزش ها به شکل گیری انسان های مهربانی که از نظر ارزش ها و طبیعت زیبا هستند کمک می کند (Schuitema et al. 2008).
- اهمیت تربیت اخلاقی در نقش تعیین کننده ای است که در ایجاد شخصیت، القای دیدگاه اخلاقی، پرورش جامعه و دوست داشتن فرهنگ ایفا می کند. این امر را با انجام زیر به دست می آورد:
- ویژگی های شخصیتی را بسازید که شامل انعطاف پذیری، پشتکار، اخلاق کاری، تفکر انتقادی و نظم و انضباط است.
  - دانش آموزان را با مهارت هایی که برای زندگی بزرگسالی نیاز دارند آماده کنید. مهارت ها عبارتند از: سواد مالی، آگاهی از اعتیاد، رفاه ذهنی و جسمی و سواد دیجیتال.
  - آموزش ارزش های عملی و اخلاقی که در اخلاق دوره نشان داده شده است، که شامل مدارا، صداقت، وقار، احترام و فروتنی است.
  - تشویق و توانمندسازی دانش آموزان برای تبدیل شدن به اعضای متعهد جامعه خود.
  - آموزش فرهنگ به دانش آموزان، هم در امارات و هم در جهان گسترده تر، و توانمند ساختن آنها برای ارزش گذاشتن به ثروت فرهنگ موجود در سراسر جهان (Pring, 2019).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

ارکان و اهداف تربیت اخلاقی

تربیت اخلاقی چهار رکن را در بر می گیرد - شخصیت و اخلاق، فرد و جامعه؛ مطالعات مدنی؛ و مطالعات فرهنگی تربیت اخلاقی محتوای آکادمیک را با کاوش در شخصیت و اخلاق ترکیب می کند. این به عنوان یک سری واحدهای مترقی طراحی شده است که در دوازده سال تحصیلی از کلاس ۱ تا ۱۲ تدریس می شود.

برنامه درسی شخصیت و اخلاق حول محور پرورش هر دانش آموز به عنوان افرادی صادق، بردبار، انعطاف پذیر و با پشتکار است که در درون خود تأمل می کنند و بر اساس دیدگاه های شخصی، حس اخلاقی فردی را ایجاد می کنند. برنامه درسی به گونه ای طراحی شده است که به دانش آموزان بیاموزد به یکدیگر احترام بگذارند و تفاوت ها را جشن بگیرند. دانش آموزان تشویق می شوند تا از تأثیر مثبتی که می توانند بر سایر مردم و جهان بگذارند آگاه باشند (Bennett & Delattre, 1978). دوره ها از زمانی شروع می شود که دانش آموزان در کلاس ۱ باشند و در تمام دوره های ابتدایی و متوسطه خود تا فارغ التحصیلی ادامه خواهند داشت. برنامه درسی جنبه های مختلفی از رشد شخصیت را نشان می دهد از جمله:

- منصف بودن به چه معناست
- بردبار بودن و احترام گذاشتن به چه معناست
- برابری یعنی چه
- معنای تعاونی بودن چیست
- آگاهی از دیدگاه ها و احساسات خود
- اخلاق جهانی
- مطالعات صلح و درگیری

موضوع تربیت اخلاقی رویکردی جامع برای حفظ ویژگی های قابل توجه جامعه از تساهل، گشودگی، پذیرش و احترام به دیگری است که در چند دهه گذشته شکل گرفته است.

شهروند واقعی کسی است که علاوه بر اهمیت دادن به خیر جامعه و مشارکت فعال برای بهبود اوضاع، از خود نیز مراقبت کند. برنامه درسی فردی و اجتماعی بر پرورش فردی متمرکز است که بتواند در موقعیت های اجتماعی مختلف پیشرفت کند و تغییری کوچک به سمت یک تفاوت بزرگ ایجاد کند (Revell & Arthur, 2007). دانش آموزان با تکیه بر شایستگی های اصلی آموخته شده در طول دوره های شخصیت و اخلاق، عمیق تر به آگاهی جامعه و چگونگی تبدیل شدن به اعضای فعال جامعه خود، از طریق موضوعات خدمات اجتماعی و یادگیری در مورد اهمیت و ارزش خدمت به دیگران خواهند پرداخت. این حس عزت نفس، رفاه و احترام به روابط خانوادگی و بین فردی را القا می کند (بحرانی، ۱۳۹۹).

دوره ها از زمانی شروع می شود که دانش آموزان در کلاس ۱ باشند و در تمام دوره های ابتدایی و متوسطه خود تا فارغ التحصیلی ادامه خواهند داشت. برنامه درسی جنبه های مختلفی توسعه فردی و اجتماعی را شامل می شود، از جمله:

- ارزش خود
- احترام گذاشتن و درک تفاوت های درون جامعه خود
- سلامت جسمی و روانی
- چگونه با تغییر و از دست دادن مقابله کنیم

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

- اهمیت مراقبت از محیط زیست
- چگونه می توان به جامعه کمک کرد
- همدلی و شفقت
- شجاعت اخلاقی
- اهمیت کار تیمی

موضوع تربیت اخلاقی شیوه‌هایی را که جوانان در جمهوری اسلامی ایران با ترکیب فرهنگ‌ها و باورهایی که در این کشور وجود دارند، تقویت می‌کند (هاشمی، ۱۳۹۸). آنها را برای اتخاذ تصمیمات اخلاقی درست و مقابله با چالش‌هایی که به طور اجتناب‌ناپذیر به عنوان پیامدهای مستقیم یا غیرمستقیم این ترکیب استثنایی از ارزش‌ها، دیدگاه‌ها و ایدئولوژی‌ها به وجود می‌آیند، آماده می‌کند.

اهداف تربیت اخلاقی

- (۱) ساخت شخصیت: ایجاد ویژگی‌های شخصیتی که شامل انعطاف‌پذیری، پشتکار، اخلاق کاری، تفکر انتقادی و نظم و انضباط است دانش‌آموزان را با مهارت‌هایی که برای زندگی بزرگسالی نیاز دارند آماده کنید. مهارت‌ها شامل سواد مالی، آگاهی از اعتیاد، رفاه ذهنی و جسمی و سواد دیجیتال است.
- (۲) القای دیدگاه اخلاقی: ارزش‌های عملی و اخلاقی که در اخلاق دوره نشان داده شده است را به دانش‌آموزان آموزش دهید که شامل مدارا، صداقت، وقار، احترام و فروتنی است.
- (۳) جامعه پرورش دهنده: دانش‌آموزان را تشویق کرده و قادر می‌سازید تا به اعضای متعهد جامعه خود تبدیل شوند
- (۴) فرهنگ دوست‌داشتنی: به دانش‌آموزان در مورد فرهنگ، هم در ایران و هم در سراسر جهان آموزش دهید و آنها را قادر به ارزش‌گذاری برای ثروت فرهنگ موجود در سراسر جهان کنید.

نحوه برخورد با مسائل اخلاقی در کلاس درس

دانش‌آموزان می‌خواهند در مورد حقیقت صحبت کنند. در اینجا برخی از بهترین راه‌ها برای معلمان برای کمک به آنها در انجام این کار آورده شده است. بیشتر معلمان برای آموزش حقایق و مهارت‌ها آموزش دیده‌اند، نه اینکه دانش‌آموزان را در بحث‌های درست و غلط، انصاف و عدالت، ارزش‌ها و مسئولیت اخلاقی درگیر کنند. معلمان اغلب در مورد لمس اعصاب حساس احساس اضطراب می‌کنند: آیا کلاس درگیر درگیری خواهد شد؟ آیا یک کودک (یا والدین) توهین می‌کند؟ با این حال استروم معتقد است که هر موضوعی که ارزش یادگیری دارد - تاریخ، علوم، ادبیات، هنر، حتی ریاضیات - دارای ابعاد اخلاقی و اخلاقی است. بررسی صادقانه این رشته‌ها می‌تواند به کلاس درس نیرو بخشد و به دانش‌آموزان کمک کند رشد کنند، فکر کنند و صحبت کنند. در زیر، استروم چگونه معلمان می‌توانند تحقیق اخلاقی را در برنامه درسی بگنجانند:

- تصدیق کنید که جوانان هر روز با سؤالات اخلاقی دشواری روبرو می‌شوند و آنها راهنمایی می‌خواهند.
- تعصب، طرد شدن، قلدری: آنها در آلمان نازی و جیم کرو جنوبی اتفاق افتادند و امروز در دبیرستان اتفاق افتادند. به‌جای آموزش تاریخ به‌عنوان مجموعه‌ای از حقایق و اقدامات رهبران، دانش‌آموزان را تشویق کنید تا انتخاب‌های شهروندان عادی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مانند خودشان را بررسی کنند: چرا برخی از مردم مطابقت کردند و برخی سکوت کردند و برخی جرات اعتراض داشتند؟ از دانش‌آموزان بخواهید که شباهت‌های زندگی خود و رویدادهای جاری را کشف کنند. تاریخ می‌تواند به جوانان کمک کند تا زمان حال را درک کنند -- و مبارزات معاصر می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا رویدادهای به ظاهر غیرقابل درک گذشته را درک کنند (Revell & Arthur, 2007).

▪ تشخیص دهید که هیچ موضوعی از نظر اخلاقی خنثی نیست.

مطالعه DNA به طور طبیعی به بحث در مورد اصلاح نژاد منجر می‌شود. واحدی در مورد فیلمسازی به آسانی لنی ریفنشتال، تبلیغ‌کننده نازی‌ها و دی‌دلیو گریفیث را معرفی می‌کند که فیلم صامت حماسی او، تولد یک ملت، کوکلوکس کلان را تجلیل کرد. آموزش ریاضی برای بحث در مورد رای‌گیری و نظرسنجی سیاسی اساسی است. این ارتباطات را در آغوش بگیرید - فیلم ریفنشتال را نشان دهید، مطالبی را در مورد آزمایش‌های پزشکی نازی‌ها اختصاص دهید، از دانش‌آموزان بخواهید تا درباره موضوعات جهانی تأمل کنند - و درباره شفقت، بی‌تفاوتی، مقاومت، تبلیغات، افسانه‌سازی و دانش بحث کنید.

▪ در کلاس درس اعتماد ایجاد کنید.

به عنوان نقطه شروع، قوانین اساسی احترام را ایجاد کنید - و آنها را الگوبرداری کنید. به صحبت‌های دانش‌آموزان خود گوش دهید. ایده‌ها را به چالش بکشید، نه مردم. با کلاس خود کار کنید تا زبانی برای تحقیق اخلاقی ایجاد کنید. اجازه دهید هیچ موضوعی خارج از محدودیت نباشد. اگر کلمه‌ای - مثلاً یک توهین نژادی - باعث می‌شود همه دست و پا بزنند، آن را مطرح کنید و کلاس را تشویق کنید تا با هم تصمیم بگیرند که آیا استفاده از آن اصلاً خوب است و در چه زمینه‌ای. تفاوت بین امن بودن و راحت بودن را تشخیص دهید. دانش‌آموزان باید احساس امنیت کنند، اما ناراحتی به آنها کمک می‌کند یاد بگیرند و رشد کنند (Bennett & Delattre, 1978).

▪ از همکاران و مدیران خود پشتیبانی بگیرید.

این زمین سختی برای راهپیمایی انفرادی است. «معلمان باید دور هم جمع شوند و همان تجربه‌ای را که پزشکان در دوره‌های بزرگ کسب می‌کنند، به دست آورند. آنها باید در مورد نژاد، هویت و تعصب بحث کنند - نه از آنها دوری کنند. آنها باید موضوعاتی را مطالعه کنند که هرگز به عنوان دانشجو یاد نگرفته‌اند.

▪ منابع یادگیری عالی را جمع‌آوری کنید.

"کتاب‌های درسی تاریخ کم‌آب شده‌اند." آنها به همه سه صفحه مساوی از تاریخ خوب یا بد می‌دهند -- این مانند بازی‌های المپیک قربانی است. "متون مورد نیاز را با خاطرات، شعر، مقاله و فیلم تکمیل کنید. بلندگو بیار

▪ اجازه ایهام.

پرسش، کنجکاوی و مبارزه اخلاقی را تشویق کنید. سؤالات مغز و قلب در یک دوره چهل و پنج دقیقه‌ای به راحتی پاسخ داده نمی‌شود. تحقیق اخلاقی یک سفر است. نظرات و ارزش‌ها تکامل می‌یابند. از دانش‌آموزان بخواهید که دفتری از افکار، سؤالات و نظرات خود داشته باشند - و آنها را تشویق کنید که هر چند وقت یکبار آن را بخوانند تا ببینند چقدر سفر کرده‌اند. به دانش‌آموزان خود ایمان داشته باشید.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

جووانان فیلسوفان اخلاق هستند. آنها به دنیایی که در آن زندگی می کنند اهمیت می دهند. آنها می خواهند تعلق داشته باشند. آنها می خواهند درست عمل کنند. آنها می خواهند تفاوت ایجاد کنند. به دانش آموزان کمک کنید تا هوش خود را نه تنها به شما یا همکلاسی هایشان بلکه به خودشان نشان دهند (Schuitema et al. 2008).

بحث و نتیجه گیری

تربیت اخلاقی ممکن است به عنوان کمک به دانش آموزان برای به دست آوردن مجموعه ای از باورها و ارزش ها در مورد درست و نادرست تعریف شود. این مجموعه از باورها، نیات، نگرش ها و رفتارهای آنها را نسبت به دیگران و محیطشان هدایت می کند. تربیت اخلاقی همچنین به کودکان کمک می کند که تمایل به عمل مطابق با چنین باورها و ارزش هایی را در خود پرورش دهند. به طور اساسی تر، کودکان را تشویق می کند تا در مورد اینکه چگونه باید رفتار کنند و چه نوع افرادی باید باشند فکر کنند. برای بسیاری از مردم، این پرسش ها با باور دینی مرتبط است، اما برنامه های تربیت اخلاقی، دین و اخلاق را از لحاظ مفهومی متمایز می دانند (بحرانی، ۱۳۹۹).

دهه گذشته شاهد کاهش مداوم نظام های ارزشی منسجم سابق و افزایش فردی شدن در جامعه امروزی بوده است. توسعه مستقل جهت گیری های ارزشی خود و توانایی تأمل در ارزش ها اکنون مهم تر است. علاوه بر این، گرایش به جهانی شدن، طیف فرهنگی را که بسیاری از مردم در آن زندگی می کنند و جامعه متنوع تر شده است، گسترش داده است. این سؤال را ایجاد می کند که "مدارس چگونه می توانند دانش آموزان را برای مشارکت در فعالیت های اجتماعی و فرهنگی جامعه و انتخاب خود آماده کنند؟" (Wardekker, 2001).

بسیاری از جنبه های زندگی مدرسه عناصر تشکیل دهنده تربیت اخلاقی هستند. به عنوان مثال، فرهنگ مدرسه و معلم به عنوان یک فرد اخلاقی، در رشد اخلاقی دانش آموزان بسیار مهم است. رویکرد جامعه عادلانه کولبرگ به تربیت اخلاقی بر تحقیق در مورد جو اخلاقی در مدارس بسیار تأثیرگذار بوده است. این رویکرد بر چگونگی تبدیل مدارس به جوامع دموکراتیک و اخلاقی و تأثیرات جو اخلاقی بر رشد اخلاقی دانش آموزان متمرکز است. علاوه بر فرهنگ مدرسه، معلمان به عنوان الگوهای اخلاقی و تعامل بین معلمان و دانش آموزان تأثیر بسزایی بر دانش آموزان دارند (Pring, 2019). هانسن بین تربیت اخلاقی و تربیت به عنوان یک تلاش اخلاقی تمایز قائل می شود. او پیشنهاد می کند که اگرچه بسیاری از پیامدهای اخلاقی تدریس غیرعمدی هستند، اما تدریس به عنوان یک تلاش ذاتاً اخلاقی است. در مقابل، تربیت اخلاقی به آموزش عمدی ارزش ها، نگرش ها و گرایش های خاص برای تحریک رشد اجتماعی و اخلاقی دانش آموزان اشاره دارد (Revell & Arthur, 2007).

منابع

۱. بحرانی، محمود، ۱۳۹۹، کاستی های تربیت اخلاقی در نظام آموزشی ایران با مرور تجربه کشورهای دیگر، پنجمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی و مطالعات اجتماعی ایران، تهران
۲. هاشمی، سیدحسین، ۱۳۹۸، تربیت اخلاقی - اسلامی و راه های کاربردی آن در رشد شخصیت افراد، چهارمین همایش ملی علمی، پژوهشی روانشناسی و علوم تربیتی، شیروان
۳. Bennett, W. J., & Delattre, E. J. (1978). Moral education in the schools. *The Public Interest*, 50, 81.
۴. Kaur, S. (2015). Moral values in education. *IOSR Journal of Humanities and Social Science*, 20(3), 21-26.
۵. Kohlberg, L. (1966). Moral education in the schools: A developmental view. *The School Review*, 74(1), 1-30.
۶. Pring, R. (2019). Development of moral education in the UAE: Lessons to be learned. *Oxford Review of Education*, 45(3), 297-314.
۷. Revell, L., & Arthur, J. (2007). Character education in schools and the education of teachers. *Journal of Moral Education*, 36(1), 79-92.
۸. Schuitema, J., Dam, G. T., & Veugelers, W. (2008). Teaching strategies for moral education: A review. *Journal of curriculum studies*, 40(1), 69-89.
۹. Wardekker, W. L. (2001). Schools and moral education: Conformism or autonomy?. *Journal of philosophy of education*, 35(1), 101-114.